

FORUM

ZOOGDIEREN EN BOS- BEHEERDERS; ONGEKENDE MOGELIJKHEDEN

De Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming is in Nederland en Vlaanderen de belangrijkste kennis- en informatiebron voor hoe zoogdieren in ons landschap behouden kunnen blijven. Op de onlangs gehouden boommarkerdag presenteerde ik een onderzoekje naar de parate kennis onder enkele professionele bosbeheerders en de manier waarop zij met zoogdieren rekening houden in het beheer. Er is bij dit onderzoek geen sprake van een wetenschappelijk onderbouwde algemene geldigheid van de uitkomsten, de opgedane indrukken kunnen echter aanleiding zijn om de signalen nader te onderzoeken. Wat waren nu de uitkomsten?

1. Bosbeheerders hebben belangstelling voor de zoogdieren in hun terreinen.
2. Gevraagd naar zoogdiersoorten noemen beheerders in eerste instantie vaak de grote soorten, zoals het grofwild, vos, das en voor het natuurbeheer ingezette hoefdieren zoals rund en schape.
3. De aandacht die de laatste jaren aan de boommarker is gegeven heeft ertoe geleid dat

ook deze diersoort extra aandacht krijgt bij het beheer, in tegenstelling tot kleinere zoogdieren als eekhoorns, spitsmuizen, woelmuizen en kleine marterachtigen.

4. De maatregelen die beheerders specifiek noemen voor zoogdieren vallen uiteen in wildbeheersmaatregelen (grofwild, vos, konijn), schaapskuddebeheer, bescherming van winterverblijven van vleermuizen, niet zagen bij nesten en burchten in bepaalde seizoenen en algemene maatregelen zoals laten liggen van dood hout en beschermen van oude holle nestbomen.
5. De tijdschriften die beheerders vooral lezen geven zelden aandacht aan andere zoogdieren dan bejaagbare soorten, specialistische tijdschriften zoals *Lutra* of *Zoogdier* worden zelden door beheerders gelezen.

De boodschap uit deze gegevens is, dat er nu veel kansen blijven liggen voor de VZZ, vooral buiten de geëigende kanalen; samenwerking is een sleutelwoord. Als voorbeeld kan het Vakblad Natuurbeheer genoemd worden, van het IKC Natuurbeheer. In dit tienmaal per jaar verschijnende blad, dat zich richt op natuurbeheerders in brede zin, zouden onderwerpen die in *Lutra* en *Zoogdier* behandeld zijn in praktijkgerichte vorm onder de aandacht gebracht kunnen worden. Bovendien kan hiermee aandacht gevraagd worden voor de VZZ als organisatie. De bekendheid van de VZZ bij beheerders kan naar mijn inschatting namelijk nog veel beter.

De discussies tijdens de door de Boommarkerwerkgroep georganiseerde bijeenkomst waren beslist interessant en relevant voor beheerders. Helaas waren slechts enkele van hen in de zaal aanwezig. Hier ligt dus een uitdaging voor de VZZ: trek meer aandacht, bijvoorbeeld door samen te werken met de Bosbouwvereniging (KNBV), het IKC Natuurbeheer, Natuurmonumenten, Provinciale Landschappen en Staatsbosbeheer.

Erwin Jan Al, Bosesystemen en beheer, IKC Natuurbeheer, email: e.j.al@ikcn.agro.nl

Door beheerders spontaan genoemde zoogdieren in het eigen beheersgebied

Ree	X	X	X	X	X	X	X
Vos	X	X	X	X	X	X	
Edelhert	X	X	X	X	X		
Boommarker	X	X	X	X	X		
Haas	X	X	X	X	X		
Konijn	X	X	X	X	X		
Wild zwijn	X	X	X	X			
Vleermuis	X	X	X	X			
Das	X	X	X				
Bunzing	X	X					
Muis	X	X					
Eekhoorn	X	X					
Schaap	X	X					
Rund	X						
Wezel	X						
Nerts	X						
Egel	X						
Verwilderde kat	X						
Mol	X						
Woelmuis	X						
Spitsmuis	X						
Paard	X						